

DIDAKTIKA VÝTVARNEJ VÝCHOVY

1. Čo rozumiete pod pojmami teória, metodika a didaktika Vv?

Teória – súhrn zovšeobecnených poznatkov a skúseností v určitej oblasti poznania. Vo výtvarnej výchove môžeme medzi takéto zaradiť napr. objasnenie východísk novej koncepcie predmety, vymedzenie vzťahu disciplíny k ostatným vedným a študijným odborom.

Metodika – vzťahu sa na prakticko-procesuálnu stránku vyučovania, na popis postupov ako riešiť špecifické situácie pri preberaní učiva, objasňovaní vedomostí, ako máme postupovať pri zobrazovaní určitého objektu, ako riešiť danú úlohu, spôsob hodnotenia, organizácie práce

Didaktika – stojí nad užšie ohraničenými pojmami teória a metodika, teória vyučovania výtvarnej výchovy, teória výtvarnej výchovy, metodika výtvarnej výchovy tvoria subsystémy didaktiky Vv.

Didaktika

Teória vyučovania

- opiera sa o vedecké poznanie
- sústreďuje sa na vedu a výskum

Vv Metodika Vv

- o prakticko-procesuálnu stránku
- sústredenie na školu

2. Aké sú ciele Vv?

Cieľom výtvarnej výchovy v 1. - 4. ročníku základnej školy je estetické osvojovanie prírody, sveta vecí a sveta človeka prostredníctvom výtvarných prác a výtvarného umenia.

- rozvoj detskej predstavivosti, fantázie,
- úsilie o vyjadrenie detského videnia,
- deti viesť v duchu humanitného využitia techniky,
- rozvíjať vzťah k efektívnej práci
- riešiť jednoduché technické problémy
- vychovať k ochrane a tvorbe životného prostredia,...

3. Plánovanie a príprava hodiny Vv

Plánovanie vo výtvarnej výchove predstavuje rad na seba nadväzujúcich operácií, ktoré môžeme rozložiť do niekoľkých **etáp**:

- štúdium základných didaktických dokumentov a odbornej literatúry
- rozvrhnutie učiva podľa ročníkov, oblastí a tematických celkov
- vyhotovenie tematických plánov
- zostavenie hodinového plánu práce na určité obdobie.

Východiskovým dokumentom pri plánovaní sú **učebné osnovy** – oboznámime sa s požiadavkami a obsahom osnov v ročníku, v ktorom budeme učiť, preštudujeme ostatné ročníky, aby sme vedeli, s čím sa už žiaci

zaoberali, čo bude nasledovať v budúcom období. Všímame si dlhodobé ciele, študujeme metodické pokyny v osnovách, metodické príručky, a inú pedagogickú literatúru.

Príprava na vyučovanie:

1. Organizačná časť

- príprava na hodinu, pomôcky,
- prostredie - stoly v kruhu do písmena V alebo U, vonkajšie, prírodné prostredie
- zápisy

2. Motivačná časť:

- rozhovor, názorná pomôcka, video – úlohou je vzbudiť záujem
- sám učiteľ má prejavovať záujem a byť nadšený
- návštevy odborníkov, exkurzia,
- využívanie tvorivosti, sebarealizácie žiakov, aktivity žiakov
- využívať prekvapenie žiakov,
- zadávať problémové, súťaživé projekty, hádanky

3. Samostatná práca žiakov

- nezasahovať svojou rukou do prejavu detí, len navigovať
- triedu môžeme prerušiť v práci iba RAZ!

4. Hodnotenie

- slovné

- **pozitívne hodnotenie je motivujúce**

Pod prípravou na vyučovaciu hodinu rozumieme súhrn všetkých činností, ktoré spolu tvoria nevyhnutný predpoklad na splnenie vytýčených výchovno-vzdelávacích cieľov hodiny. Skladá sa z týchto častí:

1. **Predbežná príprava** – čo chceme dosiahnuť, ako budeme postupovať, aby sme stanovené ciele splnili, aké prostriedky použijeme
2. **Materiálna príprava** – vybrané filmy, diafilmy a diapozitívny, obrazový materiál, tabule, schémy, modely prezrieme, čo treba doplníme, opravíme, overíme technický stav, skontrolujeme, čo máme dostatok hliny, farieb, papiera, nožníc, štetcov,.....
3. **Písomná príprava** – v nej sú zaznamenané zvolené metódy práce, didaktické prostriedky a materiálne pomôcky, pomocou ktorých máme dosiahnuť stanovené ciele
4. Aký je **rozdiel** medzi učebnými osnovami a učebnými plánmi a časovo-tematickými plánmi {charakteristika}

Učebný plán – základný školský dokument vydávaný ministerstvom školstva, ktorý obsahuje zoznam predmetov vyučovaných v danom type školy.

Učebné osnovy – v osnovách je učivo vyučovacieho predmetu vyznačené len rámcovo, pričom ciele sú záväzné pre všetkých učiteľov ale prostriedky, umožňujúce realizáciu stanovených cieľov sú variabilné. Celková charakteristika cieľov každej oblasti a tematického celku.

Učebnú látku vymedzenú osnovami na celý rok musíme analyzovať na menšie celky, rozčleniť na konkrétne ciele a úlohy, ktoré budeme postupne realizovať – časovo-tematický plán pre určité obdobie – jeden polrok, celý rok.. Pre každú hodinu – hodinový plán - stanovíme konkrétne výchovno-vzdelávacie ciele, vymedzíme problém, ktorý žiaci budú riešiť, zvolíme vhodné námety, techniky, prostriedky.

Mal by obsahovať nasledujúce rubriky:

- poradové číslo vyučovacej hodiny
- oblasť a tematický celok
- výchovno-vzdelávacie ciele a úloha
- námet a motivácia
- výtvarná technika a zobrazovacia metóda
- pomôcky a potreby

5. Charakteristika učebných osnov pre 1. ročník (cieľ, aké úlohy sa riešia, členenie, okruhy,...)

I. Výtvarné a technické osvojovanie skutočnosti – 26 hodín

1. *Tematické práce*
2. *Výtvarné osvojovanie prírody*
3. *Výtvarné a technické osvojovanie predmetu*

Ciele:

- vnímať a pozorovať predmety z hľadiska tvarov a ich závislostí od funkcie a použitého materiálu,
- osvojiť si činnosti pri práci s materiálom
- rozvíjať predstavivosť a tvorivú fantáziu na námetoch zo života detí a dospelých, v ilustráciách rozprávok, riekankách,....
- poznávať vlastnosti prírodných a technických materiálov, porovnávať ich veľkosť, farbu a povrch
- osvojiť si technické činnosti pri práci s materiálom – strihanie, trhanie, ohýbanie, skladanie, lepenie,.....

II. Experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami, základy konštruovania – 30 hodín

1. *Farba*
2. *Dekoratívne práce*
3. *Modelovanie a organizácia priestoru*
4. *Základy konštruovania*

Ciele:

- rozvíjať a používať základné a podvojnú farby,
- prebúdať a rozvíjať zmysel pre rytmus (napr. rytmicky zoradovať prírodné prvky, pri práci s papierom,..)
- poznávať vlastnosti plastických materiálov, osvojiť si praktické činnosti pri modelovaní,..(poznávať pevnosť, súdržnosť, ohybnosť,..)
- pochopiť princíp konštrukcie (napr. nábytku, budov, rozličných stavieb,..)

III. Výtvarné umenie a životné prostredie – 10 hodín

Ciele:

- emocionálne vnímať výtvarné ukážky,
- aktívne si osvojiť umelecké ilustrácie (ilustrácie Ľudovíta Fullu, Štefana Cpinu, Jiřího Trnku,...)
- vychovávať zmysel pre krásu prírody a úprava svojho okolia
- vplyv technického rozvoja na životné prostredie
- vedieť využiť odpadový materiál z domácnosti a dotvárať ho na základe predstáv a fantázie.

6. Charakteristika učebných osnov pre 2. ročník (- // -)

I. Výtvarné a technické osvojovanie skutočnosti – 22 hodín

1. *Tematické práce*
2. *Výtvarné osvojovanie prírody*
3. *Výtvarné a technické osvojovanie predmetu*

Ciele:

- rozvíjať originálne výtvarné riešenia (vzájomné veľkosti jednotlivých obrazových prvkov)
- skúmať a prehlbovať poznatky o prírodných a syntetických materiáloch
- vyhľadávať a pozorovať tvar predmetov z hľadiska ich funkcie
- zdokonaľovať sa v činnostiach pri práci s materiálom:
 - a) oddeľovanie – strihaním, trhaním, lámaním, rezaním,
 - b) spájanie – zväzovaním, prepichovaním, lepením, zošivaním, obkresľovaním podľa šablóny a skladaním

II. Experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami, základy konštruovania – 34 hodín

1. *Farba a kontrast*
2. *Dekoratívne práce*
3. *Modelovanie a organizácia priestoru*
4. *Základy konštruovania*

Ciele:

- využívanie zámerného kontrastu svetlých a tmavých farieb,
- riadenie geometrických prvkov s využitím rôznych farieb
- vytváranie dekoratívnych prác z rôznych druhov papiera
- rozvíjať predstavivosť žiakov pri modelovaní skutočných predmetov i podľa vlastnej fantázie
- rozvíjať zmysel pre priestor a jeho organizáciu v súvislosti s poznávaním ŽP

III. Výtvarné umenie a životné prostredie – 10 hodín

Ciele:

- aktívne osvojovanie umeleckých ilustrácií (diela Vincenta Hložníka, Jozefa Čapeka)
- symbolická úloha farieb (poznať, čo vyjadrujú jednotlivé farby, napr. modrá, zelená)
- ľudové a súčasné detské hračky
- vzťah techniky a životného prostredia (rozvíjať zmysel pre krásu prírody a úpravu prostredia – škola a jej okolie, sídlisko, byt,..)

7. Charakteristika učebných osnov pre 3. ročník (- // -)

I. Výtvarné osvojovanie skutočností 26 hodín

1. *Tematické práce*
2. *Výtvarné osvojovanie prírody*
3. *Výtvarné osvojovanie predmetov*

Ciele:

- postupne spresňovať spontánny detský prejav na základe hlbšieho poznania skutočnosti, pozorovania skutočnosti v blízkom okolí, na vychádzkach do prírody
- objavovať, výtvarne vnímať a hodnotiť základné prírodné zákony (rast, konáre, stromy, korene,...)
- výtvarne vnímať a porovnávať tvar úžitkových predmetov (napr. hrnček, džbán, stolička, kreslo, vytrhávať, vystrihovať, nalepovať súmerné útvary – koláž, dokreslená, domalovaná koláž,...)

II. Experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami – 34 hodín

1. *Farba a línia*
2. *Dekoratívne práce*
3. *Modelovanie a organizácia priestoru*

Ciele:

- poznávanie a overovanie výrazových vlastností línie v plastických materiáloch
- uplatnenie rytmu pri dekoratívnom riešení plochy
- prechod od plochy k priestoru

III. Výtvarné umenie a životné prostredie - 6 hodín

Ciele:

- funkcia ilustrácie v literárnom diele (rozšíriť ilustrátorov o Albína Brunovského, Miroslava Cipára, Jozefa Baláža
- poznávať niektoré druhy výtvarného umenia
- rozvíjať estetický vzťah k prírode a ochrane životného prostredia
- využívať primerané podnety zo životného prostredia (napr. vhodné detské oblečenie, bytové doplnky,..)

8. Charakteristika učebných osnov pre 4. ročník (- // -)

I. Výtvarné osvojovanie skutočnosti - 30 hodín

1. *Tematické práce*
2. *Výtvarné osvojovanie prírody*
3. *Výtvarné osvojovanie predmetov*

Ciele:

- rozvíjanie tvorivosti a sebaujadrenia (témy zo života detí, spoločnosti a ilustrácie)
- objavovanie a výtvarné hodnotenie farebnej premenlivosti prírody – práca do mokrej plochy s vystrihovaním jesene, dozrievajúceho ovocia, vyjadrenie farebného dojmu – kvetinovej záhrady, záhon kytíc,...
- rozvíjanie výtvarného vnímania na základe pozorovania a predstavy, napr. nádoby a predmety z domácnosti, dopravné prostriedky

II. Experimentovanie a práca s výrazovými prostriedkami – 30 hodín

1. *Farba, línia a výtvarné materiály*
2. *Dekoratívne práce*
3. *Modelovanie a organizácia priestoru*

Ciele:

- využitie výtvarného materiálu pri dvojrozmerných prácach (napr. rozprávkové a fantastické postavy, zvieratá, práce z materiálov – koláž, mozaika, textilná aplikácia,...
- poznávať a chápať zmysel dekoratívnej tvorby (textil, keramika, obalový papier)
- rozvíjať prácu s plastickým materiálom – modelovanie – nádoby, reálne a fantastické figúrky, zostavovanie makiet,....

III. Výtvarné umenie a životné prostredie – 6 hodín

Ciele:

- funkcia ilustrácie knihy vo vzťahu k literárnemu textu (Róbert Dúbravec, Vladimír Machaj
- výtvarná úprava knihy – väzba, predsádka, písmo
- ľudové umenie a jeho dekor (na textile, na kroji, hračke, keramike, krasliciach, nábytku,....)
- oboznámenie sa s druhmi výtvarného umenia – architektúrou, sochárstvom
- rozvíjať aktívny vzťah k estetickému úprave životného prostredia (bývanie, obliekanie)

9. Charakteristika pracovného okruhu Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Obsah učebnej látky sa v osnovách delí na tri samostatné oblasti:

1. stupeň ZŠ:

Výtvarné osvojovanie skutočnosti
Experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami
Výtvarné umenie a životné prostredie

2. stupeň ZŠ:

Výtvarné osvojovanie skutočnosti
Plošné a priestorové úžitkové práce
Výtvarná kultúra

Výtvarné osvojovanie skutočnosti – prebudenie a formovanie estetického vzťahu ku skutočnosti prostredníctvom výtvarného umenia a výtvarných činností. Má bezprostredne viesť žiakov k pochopeniu a objavovaniu estetična vo všetkých oblastiach skutočnosti, úlohy, v ktorých aktivizácia citového vzťahu k realite má dominantné postavenie. Objavovať krásu bežných vecí, poznáva, čím je táto krása podmienená, ako ju možno viac umocniť a ako ju chrániť. Samostatne skúša, overuje, zaujíma stanoviská, vyjadruje pocity a vlastné predstavy.

Delenie:

Tematické práce – výtvarné osvojovanie skutočnosti so zreteľom na život spoločnosti, rozvíjajú predstavivosť a tvorivú fantáziu
Výtvarné osvojovanie prírody
Výtvarné osvojovanie predmetov

10. Charakteristika pracovného okruhu Plošné, priestorové a úžitkové práce

Úlohy zamerané na ďalší rozvoj a prehlbovanie výtvarno-estetickú senzibility, na bezprostrednú aplikáciu a využitie výtvarných poznatkov a zručností v konkrétnych situáciách. Hlavný dôraz výchovno-vzdelávacieho pôsobenia sa sústreďuje na pochopenie výrazových možností a výrazového účinku výtvarných foriem z hľadiska ich uplatnenia pri tvorbe funkčných objektov dekoratívno-úžitkového charakteru.

Podstata spočíva v praktických výtvarných činnostiach, v ktorých sa žiaci pokúšajú riešiť niektoré výtvarné a technologické problémy – zhotovujú a zdobia jednoduché výrobky, experimentujú s priestorovými útvarmi...

Obsah:

- plošná a priestorová dekoratívna tvorba,
- úžitková grafika a názorná agitácia,
- ľudová umelecká výroba
- priemyselné výtvarníctvo – dizajn
- kultúra obliekania a estetika osobnej úpravy
- tvorba životného prostredia

Delenie:

Dekoratívne práce, Výtvarné práce v materiály, Priestorové vytváranie

Na 1. stupni hovoríme o Experimentovaní a prácach s výtvarnými prostriedkami, delenie:

Farba

Línia

Dekoratívne práce – pracuje aj s nereálnou farebnosťou, aj s reálnou farebnosťou (napr. návrh na vreckovku – môžu byť aj červené jablká, aj modré jablká, zelené zajace)

Modelovanie a priestorové vytváranie - hlinou, plastelína, kašírovanie s papierom, cesto (medovníkové), priestorové vytváranie s odpadového materiálu (krabice,...)

11. Charakteristika pracovného okruhu Výtvarné umenie a životné prostredie

Výchovné procesy, opierajúce sa o vnímanie a prácu s umeleckým dielom, vnímanie umeleckých diel, poznávanie javov výtvarného umenia a výtvarnej kultúry. Poznať druhy umenia, Ilustrácie. V 4. ročníku sa učia, čo je kniha, kto ju tvorí, časti knihy, bolo by dobré aspoň raz za 1. – 4. ročník navštíviť galériu alebo výstavu.

Environmentálna výchova – je potrebné ju rozložiť na viaceré hodiny, vsunúť napr. do motivačnej časti vyučovacej hodiny.

12. Aký je vzťah výtvarnej výchovy a výtvarného umenia?

Výtvarné umenie

architektúra

voľné úžitkové

sochárstvo, grafika, maliarstvo dizajn, keramika, kov, drevo

dôraz sa kladie na zážitok dôraz kladie na funkčnosť

obohacuje emocionálnu sféru človeka

Architektúra – javí sa ako syntetický umelecký druh, spájajúci umenie s vedou a technikou. Je to druh umenia zameraný na organizáciu a tvorbu životného prostredia, či už vonkajšieho alebo vnútorného. Z hľadiska výtvarného jazyka by sa mali žiaci oboznámiť so závislosťou architektonického tvaru od funkcie, s ucelenosťou a jednotou architektonickej kompozície a jej zákonitosťami akú sú rytmus, gradácia, dominantna, symetria, asymetria,...

Je potrebné aby sa žiakom umožnilo pozorovať diela novej i staršej architektúry, ako aj perspektívy architektúry budúcnosti, mali by poznať niektoré pamiatky slohových architektúr a ľudovej architektúry

Sochárstvo – jedno z najstarších druhov výtvarného umenia, ktoré je späté so spracovaním materiálov (drevo, kameň, hlina, bronz,...) Žiaci sa oboznamujú so spracovaním hmôt z hľadiska vyhotovenia sochárskeho tvaru – hlavne modelovaním, oboznamujú sa aj s pôsobením svetla na plastickú formu, dôležitosťou povrchových kvalít. Mali by vedieť, čo je busta, portrét, voľná socha, súsošie, reliéf, medaila, plaketa,...

Grafika – prenáša kresbový prejav do hmoty a technologickým postupom rozmnožuje do formy grafických listov, v určitom počte platných ako rovnocenné originály.

Rozlišuje tlač z výšky, hĺbky, plochy. Do Vv sa grafika dostáva oveľa neskôr ako kresba, ale jednoduchšie technologické postupy – tlač z kartónu, linoleoryt, monotypia, suchá ihla

Maliarstvo - patrí dôležité miesto vo výtvarnom umení. Je založené na výrazových možnostiach farby, ale využíva ako prostriedok vyjadrenia aj kresbu. Organizuje línie, farebné škvrny a plochy na plošnom podklade. V školskej praxi sa využívajú tie materiály a techniky, ktoré sú prístupné žiakom po stránke

zvládnuteľnosti i po stránke finančnej (tempera, akvarel, pastel). Rôzne technické postupy (maľba na suchý podklad, zapúšťanie do vlhkého podkladu, maľba lazúrnymi farbami, maľba kryciami farbami.

Úžitkové umenie – umelecké remeslá a v ďalšom vývine umelecký priemysel, priemyselné výtvarníctvo – dizajn a úžitková grafika – plagát, filmová, televízna, časopisecká, výstavnícka a iná grafika.

13. Vymenujte a charakterizujte výtvarné výrazové prostriedky

Zákl. stavebné prvky:

- línia
- škrvny
- hmota (masa)
- materiál

Základné elementy

Zákl. vyjadrovacie prvky:

- tvar
- svetlo
- farba

Kompozícia

Kvalitatívne vzťahy

- tvarové
- svetelné
- farebné elementov:
- povrchové
- odčítanie – rovnováha
- delenie – symetria
- zámena – napätie
- kombinácie - pohyb a dynamika
- variácie – konštrukcia
- gradácie – mierka
- proporcionalita

Kvantitatívne vzťahy

Zmnožovanie

Kompozičné

princípy:

- sčítanie - organizácia priestoru - násobenie – rytmus

Tvar – obrysy, hmoty, priestory produkované umelcom, konštrukčné schémy vytvorené vnímaním, ktoré nie sú totožné s obrysami.

Svetlo – umožňuje naše priestorové videnie a pomáha vytvárať ilúziu priestoru aj pomocou svetla a tieňa

Farba – je základom pre maliarstvo základné – žltá, modrá červená, sekundárne – oranžová, fialová, zelená, neutrálne – biela, čierna, šedá, doplnkové – červená + zelená, oranžová + modrá

Goetheho kruh (autorom je J. W. Goethe)

Štruktúra – vnútorná väzba a stavba hmoty, ktorá dáva materiálu určité vzhľadové a fyzikálne vlastnosti

Textúra – všetko, čo sa dá chápať ako tkanivo alebo tkanivo vlákien.

Faktúra – charakteristická kresba na povrchu umeleckého diela ako stopa po pracovnej činnosti človeka – po nástroji, po priamom dotyku ruky

Línia – pohyb hmotného bodu v určitom priestore a čase, musíme naučiť deti kultivovane sa vyjadrovať líniu, je základom kresby, grafiky, je zrkadlom dieťaťa – psychológ dokáže vyčítať z nej všeličo.

Škrvna – dynamika vzťahu od bodu k ploche, využíva sa v maľbe

Hmota (masa) – dynamika vzťahov od bodu k priestoru, priestorovú rozpínavosť bodu, vytváranie objemov (sochárstvo, úžitkové umenie)

Tvarové kvality – realizujú sa vo vzťahu k línii, k škrvne a k hmote, rozoznávame tvary lineárne, plošné a priestorové

Svetelné kvality – svetelné hodnoty línie, škrvny a hmoty (zobrazenie ilúzie svetla – použitie zlatej farby v pozadí, použitie skutočného svetla – ohňostroje, farebné vitráže, zrkadlové siene,...)

Farebné kvality – farebné hodnoty línie, škvŕny a hmoty, postavenie farby vo farebnom kruhu, základné farebné kvality,...

Povrchové kvality – viažu sa k povrchu hmoty, ktorá je buď nositeľom zobrazenia alebo zobrazením samým.

Priestor – obklopujúci výtvarné diela (hlavne trojrozmerné), v architektúre – atmosféra vnútorného priestoru – dramatická, lyrická, nežná, vzrušujúca, v maľbe, grafike – iluzívny – psychologický priestor

Rytmus – spôsob vytvárania celku, ktorý ustanovuje zmyslovo-názorné a opakovateľné pôsobiace vzťahy medzi časťami rovnakého alebo rôzneho usporiadania a vzťahy častí detailov a celku

Rovnováha – kvantitatívne, vizuálne a psychické vyrovnávanie prvkov umeleckého diela a ich kvalít.

Symetria – forma rovnováhy, ktorá vzniká dosiahnutím identických prvkov na oboch stranách osi súmernosti

Napätie – rovnováhu vnímame vtedy, ak hrozí nebezpečenstvo jej narušenia, vzniká napätie medzi skutočným, prípadne očakávaným stavom a stavom ideálnej rovnováhy

Pohyb – ak napätie nadobúda určitý smer – zobrazovanie pohybu a ako vlastný pohyb v diele.

Dynamika – vnútorný pohyb, ktorá vzniká napätím medzi jednotlivými elementmi

Mierka – vzťah rozmerov človeka k výtvarnému dielu

Proporcia – vzťah medzi celkom a jeho časťami s tým zameraním, aby sa tento vzťah stal presvedčivý a z hľadiska príjemcu opticky a psychicky uspokojivý.

Premeny výtvarného umenia:

Ready made – hotový objekt sa stáva výtvarným prvkom

Body art – ľudské telo sa stáva prvkom

Land art – umenie v krajine

Happening – akcia – aj človek, predmety,... umenie akcie

Fotorealizmus

Intermedializa – média (film, divadlo, hudba, video,...)

Multimedialita

Nové princípy organizácie:

- redefinovanie

- ozvlášťňovanie

- seriálovosť (komiks)

14. Charakteristika vývoja detského výtvarného prejavu – typické znaky

Tak ako sa vyvíja psychická a fyzická stránka detskej osobnosti, tak sa vyvíja a mení aj výtvarný prejav.

Sully vystopoval tri fázy vo vývoji detskej kresby:

1. štádium čmáraníc – bez plánu a kontroly, iba hra
2. prvotná náčrtok – abstraktné, schematické
3. obdobie logickej stavby – v tvaroch viac konkrétnosti

Luquet – štyri stupne:

1. realizmus náhodný
2. realizmus nevydarený
3. realizmus intelektuálny
- 4 realizmus vizuálny

Příhoda – päť stupňov:

1. črtacia experimentácia – kresba tvorená hrubým svalstvom ruky
2. prvotný obrys – kresba má predmetný význam
3. lineárny náčrt – zobrazovanie v podobe schémy
4. realistická kresba – plošné zobrazovanie z predstavy
5. naturalistická kresba – pokus o individualizáciu zobrazovaných objektov.

Vývoj detského výtvarného prejavu je podmienený viacerými činiteľmi – individuálne typologické usporiadanie, pôsobenie rodinnej, školskej výchovy, vplyv sociálneho a prírodného prostredia, genetické dispozície.

Znaky detského výtvarného prejavu:

1. výtvarný dialóg dieťaťa s kresbou, je veľmi dôležitý – výtvarné vyrozprávanie
2. difúzna kresba – rozptýlená kresba
3. tvarová deformácia – hlavonožce, domček...
4. proporčné deformácie – veľmi citový vzťah vyjadria tak, že nadsadia (napr. hlavu rodinu na obrátku znázornia omnoho väčšiu ako ostatných členov rodiny)
5. transparentnosť - röntgenová kresba, dieťa kreslí to, čo má v pamäti (Červená čiapočka – nakreslí vlka aj s babičkou v bruchu,..)
6. viacpohľadovosť – na 1 obrátku viac hľadísk, postava spredu – nohy z boku, križovatka zhora, autá z boku
7. automatizmus – mechanické opakovanie prvku (slniečko do rohu)
8. personifikácia - Poľudšťovanie antropomorfizmus – mačka má korunku na hlave, ceruzka má oči, ústa,...
9. farebnosť – deti preferujú veselé, žiarivé farby, vzťah k farbám sa veľmi mení.

Dieťa netvorí so zámerom vytvoriť umelecké dielo, je to forma hry, aj keď istým spôsobom usmerňovaná. Hovoríme o detských výtvarných prácach.

15. Psychologická typológia detského výtvarného prejavu

Pavlov – štyri typy vyššej nervovej činnosti priradil k 4 klasickým typom temperamentu

1. *Sangvinik* – je vyrovnaný a pohyblivý typ, vyjadrujúci svoje city živo, je to prispôsobivý typ. Vo výtvarnom prejave povrchný, citovo nezainteresovaný,
2. *Flegmatik* – je silný, vyrovnaný, pokojný typ, prejavujúci svoje city nevýrazne. Je ťažkopádny. Treba likvidovať nezáujem, citovo podnecovať a motivovať k práci,..
3. *Cholerik* – je silný nevyrovnaný typ, vzrušivý s nedostatočným útlmom, výbušný, prežívajú city intenzívne a nezdržanlivo. Impulzivnosť môže rušiť tvorivú pohodu v triede, výtvarné práce môžu byť tak povrchné, málo precítené, ako aj pozoruhodné – najmä v oblasti experimentovania.
4. *Melancholik* – slabý typ, s intenzívnou vzrušivosťou, ľahko sa vyčerpáva a utlmuje, je utiahnutý, záдумčivý, zraniteľný. Môže demonštrovať hlboko precítené a farebne zaujímavé kompozície, ťažko znáša pokarhanie, nešetné poznámky, výčitky, kritiku.

16. Typológia detskej osobnosti podľa výtvarného prejavu

Empirická typológia Herberta **Reada**:

1. Extrovertný typ – svojou psychikou zameraný na vnímanie objektívnej reality, ktorý dokáže zachytiť, a to nielen v podstatných znakoch, ale aj v detailoch
2. Introvertný typ – zameraný na svoje vnútro. Pracuje impulzívne, bez vopred jasných predstáv, k výtvarnému stvárneniu dospieva často spontánne, preto výtvarná práca je podmanivá, originálna
3. Haptický typ – jeho výtvarný prejav je regulovaný hmatovými a vnútornými pocitmi, prostredníctvom ktorých prehodnocuje realitu, dôležitá vnútorná citlivosť, telové a svalové pocity
4. Vizuálny typ – orientovaný na vonkajšiu realitu

Výtvarná typológia Johanna **Ittena**:

1. Expresívny typ – výraz pre vnútorné stavy
2. Impresívny typ – opierajúci sa o zmyslové vnemy
3. Konštruktívny typ – logizujúci typ, blízky Readovmu extrovertnému typu.

Uždilovo stanovisko k typológii

1. Extrovertný typ – prejavuje sa úsilím o objektívne stvárnenie vnímanej skutočnosti, čo najvernejšie zachytiť videnú realitu, často chýba vnútorný vzťah k zobrazeniu
2. Introvertný typ – výtvarný prejav je zápasom o ucelenú predstavu, je podmienený zážitkom a kladným vzťahom k téme.

Hovorí aj o extrovertne vizuálnom – stále viac a viac hľadá podobnosť medzi obrazom a videným javom a introvertne haptickým type - využíva znakové hodnoty farieb, uprednostňuje farby, dekorácie pôsobia sviežo, dekoratívnejšie.

Syntetizujúci typ – sú aj takí žiaci, ktorí jednotlivé veci nezobrazujú oddelene na ploche papiera, kreslia ich oddelenie na ploche papiera.

17. **Detský výtvarný prejav v psychodiagnostike a arteterapii**

Psychodiagnostika - z detských výtvarných prác možno zistiť veľa informácií o individualite žiaka, či sa dieťa vyvíja normálne, učiteľ môže zistiť len základné odlišnosti, nemôže však určiť diagnózu, ale upozorní školského lekára. Učiteľ si všimá a hodnotí niektoré znaky detského prejavu:

- primeranosť výtvarného prejavu veku dieťaťa
- téma – námet výtvarnej práce – možno identifikovať záujmy, postoje, dieťaťa, emotívne vzťahy, napr. k rodičom, k učiteľovi, spolužiakom, k zvieratám..., agresívne deti zobrazujú rady konflikty, boje, vojny, katastrofy
- kvalita línie – duševné vlastnosti dieťaťa nadmerné opravovanie, gumovanie, zosilňovanie a tieňovanie – výrazom konfliktných momentov v osobnosti
- využitie plochy papiera – možno posudzovať povahové vlastnosti, napr. depresívne deti väčšinou nevyužívajú celú plochu papiera, umiestnia kresbu v určitej, menšej časti
- statická alebo dynamická figurálna kompozícia – statická signalizuje neurotické a schizofrenické deti, dynamická – zdravé deti
- farebná kompozícia práce – duševné poruchy, neurotické deti používajú tmavé, studené farby, agresívne deti teplé farby – najmä červenú,...
- časové zvládnutie výtvarnej práce – rýchlo pracujú napr. deti instabilné, nestále, pomaly pracujú deti s pomalou reakciou a pomalými myšlienkovými pochodmi,...
- kvalita výtvarného prejavu

Dôležitým článkom diagnostickej interpretácie výtvarného prejavu má byť slovný rozhovor s dieťaťom.

Arteterapia – výtvarná činnosť blahodarne pôsobí na duševnú stránku človeka a môže mať aj liečivé účinky. Na základe týchto poznatkov vznikol medicínsky odbor arteterapia – ako osobitná forma psychoterapie, liečenie pomocou výtvarných činností. Liečebný proces vedie arteterapeut, ktorá má špeciálne psychologicko-výtvarné vzdelanie. Je určená pre neurotické deti, deti s poruchami v oblasti afektivity, s emočnými problémami, s poruchami sociálnej adaptácie a pod.

18. Motivácia na hodinách Vv

Úlohou motivácie vo výtvarnej výchove je prebudiť v žiakoch záujem o danú problematiku. Vyvolať citový vzťah a osobnú angažovanosť, aby žiak sám pociťoval potrebu niečo vytvoriť, vyjadriť sa, zaujať stanovisko. Žiaka motivuje na samostatnú tvorbu.

V nižšom veku to môžu byť rôzne pohybové hry, dramatizácia známeho textu, piesne, rozprávky, vedieme dialóg s rôznymi predmetmi a vecami.

V období predpubescencie a pubescencie – potreba prejavíť sa ako osobnosť, mať príležitosť porovnávať sa s inými ľuďmi, vykonávať práce na spôsob dospelých, vytvoriť určitú hodnotu, túžba presadiť sa v danom spoločenskom prostredí. Maľuje zátišie, krajinu, obraz.

Robíme darček pre priateľa, súrodencov, zhotovujeme ozdobné predmety.

Osobitnú oblasť motivačných možností mám poskytuje stretnutie s umením – vnímanie výtvarných diel, počúvanie hudby a poézie, sledovanie pantomimických a baletných kreácií.

19. Osobnosť učiteľa Vv

Len tvorivou účasťou učiteľa v procese výchovy dochádza k postupnému formovaniu osobnosti, žiaka v duchu platných pedagogických princípov a zásad. Osobnosť učiteľa charakterizujú viaceré vlastnosti a znaky. Niektoré sú genetickej povahy a do istej miery majú vplyv na voľbu učiteľského povolania. Prejavujú sa vo zvýšenom záujme o prácu s deťmi a mládežou, Iné sa získavajú cieľavedomým štúdiom a sebavzdelávaním. Nakoniec sú to vlastnosti, ktoré sa postupne utvárajú počas vykonávania učiteľského povolania, sú výsledkom praktickej činnosti. Učiteľ Vv by mal byť odborníkom nielen vo svojej profesii, ale aj dobrým psychológom, pedagógom, výtvarne by mal byť školený. Nové koncepcie žiadajú vrátiť škole učiteľa, uznanie práce učiteľa, zlepšiť postavenie učiteľa. Škola by mala byť dielňou ľudskosti.

20. Uplatnenie didaktických zásad na hodinách Vv

Zásada výchovného pôsobenia – aby obsah predmetu, ktorý sa realizuje v dialektickej jednote praktickej a teoretickej zložky s výtvarnými činnosťami a percepciou umeleckých diel, prispel aj na formovanie vôľových, morálnych, pracovných vlastností, postojov, nevyhnutných pre harmonický rozvoj žiaka.

Zásada spájania teórie s praxou – aby sme pri osvojovaní teoretických poznatkov vychádzali z praxe, z empirie, z aktívnych výtvarných činností. Aby sme teoretické poznatky, napr. o zobrazovacích princípoch, o jednotlivých výtvarných druhoch, o výtvarných technikách, materiáloch, spájali s praktickou činnosťou s kreslením, maľovaním, konštruovaním,...

Zásada individuálneho prístupu – vyžaduje, aby učiteľ rešpektoval individuálne osobitosti žiaka. Vo výtvarných činnostiach treba pristupovať k žiakom diferencovane, so zreteľom na výtvarnú typológiu, vek, osobné záujmy a schopnosti. Aby sa rozvíjali kladné stránky, potláčali, či postupne likvidovali negatívne vlastnosti.

Zásada názornosti – aby sme sprístupňovanie a osvojovanie poznatkov o prírode, o človeku a spoločnosti uskutočňovali bezprostredným vnímaním objektov, priamym stykom s vecami a javmi alebo prostredníctvom ich zobrazenia. Názor pôsobí motivačne, vzbudzuje záujem žiakov, znásobuje pozornosť, oživuje vyučovací proces, vedie k samostatnosti, aktivite.

Zásada uvedomelosti a aktivity – pod uvedomelosťou rozumieme kladný a aktívny vzťah žiaka k práci, k učeniu,.

Aby prístup žiakov k osvojovaniu a poznávaniu výtvarného umenia, výtvarných techník, teórie umenia bol, čo najsvedomitejší, zodpovedný, aby sa žiak s týmito úlohami stotožnil.

Aktivita vo vyučovacom procese je nielen samotná praktická výtvarná činnosť žiakov, prejavujúca sa navonok manuálnou prácou, ale aj aktívnu účasť ostatných zložiek osobnosti žiaka, intelektu, citu a vôle.

Zásada primeranosti – stanovuje, aby vyučovanie svojim obsahom a vyučovacími prostriedkami bolo primerané biologicko-psychologických osobnostiam detí. Zásada sústavnosti a postupnosti – vo výtvarnej výchove vyžaduje, aby sme plnenie výchovno-vzdelávacích úloh uskutočňovali v účelnom systéme a postupnosti

Zásada trvácnosti – vyžaduje si osvojiť poznatky a výtvarné zručnosti tak, aby sa stali pevnými, aby vytvárali trvalý vedomostný fond žiaka, ktoré možno v praxi tvorivo uplatniť a na ktorých základe možno budovať novšie poznatky.

Zásada vedeckosti – nielen približovať obsah predmetu na základe najnovších vedeckých poznatkov, ale musí žiakom vysvetliť a veku primerane vedecky zdôvodniť všetky informácie, výtvarné javy a zákonitosti (optické klamy, farebné videnie, perspektívne jazvy, technologické postupy, ktoré s obsahom Vv súvisia.

21. Uplatnenie výtvarných techník, materiálov na Vv

Kresba – perom a tušom (tupým, redisovým, rákosový,), drevkom, pastelom (voskovým), uhl'om a hrudkou, štetcom, fixom, lavírovaná kresba

Maľba – krycími farbami (temperové, gvašové a práškové), polokrycími vodovými farbami (v mištičkách) a kriedovým pastelom, alvarelom

Kombinované techniky – kolorovaná kresba (kresba perom, drevkom, uhl'om, kolorovaná vodovými farbami), kombinované techniky s rezervami (masťný pastel a vodové farby, vosková rezerva zakrytá tušom a preškrabovanie)

Technika tlače – tlačidlá, tlač z prírodného materiálu, frotáž, tlač z kartónu a papiera, tlač z textilnej koláže, monotypia, linoleorez

Materiálové techniky – mozaika (papier, textil, kamienky), papierová a textilná koláž, vystrihovanie, preklápanie, úprava textúry a textilná aplikácia, asambláž.

Modelovanie – modelovanie a keramika z hliny (trojrozmerné a reliéfne), modelovanie z moduritu, plastelíny, odlievanie v sadre

Plastika z papiera a fólií – plastika z papierovej masy a kašírovaná plastika (hlavy bábok, maska), plastika z listov papiera, plastika z dreva

Práce z rozličného materiálu – prírodniny, drevo, textil, drôt, plechy, plasty,...

- k ťažkému námetu – ľahká technika

- čím jemnejší materiál – tým detailnejšie vypracovanie

- veľmi jednoduchý námet – môže byť i ťažšia technika

22. Charakteristika pojmu alternatívne školy + ukážky

Alternatívna škola – škola, ktorá je alternatívou k tradičnej škole.

Pod tradičnou školou rozumieme pamäťovo-reproduktívnu školu s autoritatívnym postavením učiteľa, relatívne stálou organizáciou vyučovacích hodín, pevnými osnovami a učebnými plánmi, štruktúrou školského roka a spôsobom riadenia školy a vyučovacieho procesu.

Walfdorská alternatívna škola:

- pracujú iba s 3 základnými farbami – na cvičenie farebnej kultivovanosti,
- nepoužívajú čierne, tmavé farby – tvrdia, že to zanecháva v deťoch pochmúrnosť
- veľa pracujú s písmom
- veľmi veľa modelujú
- pracujú s prírodnými materiálmi – vyrábajú bábiky – na vyplnenie používajú ovčiu vlnu
- vyrobia si stolček – strúhajú drevo (úcta k práci)
- upečú si sami chlieb (úcta k chlebu)
- silný predmet je Ručné práce – háčkovanie, pletenie – dotyk niečoho príjemného, mäkkého, teplého,
- dávajú zažiť pocit pracovať s prírodnými materiálmi

Alternatívna škola C. Freineta:

- je to pracovná škola, práca je prostriedkom rozvoja a vyjadrenia dieťaťa
- trieda je pracovný priestor na získavanie skúsenosti (pracovné ateliéry)
- poobedňajšie vyučovanie presunuté do prírody
- jeho manželka kládla dôraz najmä na umeleckú výchovu, výchovu umením, tvorivosť detí,
- žiaci spoločne rozhodujú o cieľoch, plánoch, samosprávne riadia triedu,
- školská tlačiareň slúži na vybudovanie manuálnych a intelektových zručností a schopností,
- nástenka na zverejňovanie kritík, pochvál, želaní
- slovné hodnotenie – okrem čítania, písania, počítania sa hodnotí napr. aj usilovnosť, zmysel pre spoluprácu
- voľné texty na začiatku vyučovania – 10 minút kreslia
- popoludní maľovanie v ateliéroch, v dielňach
- nie je pevne stanovený rozvrh hodín, ale spoločný pracovný plán, spravidla týždenný

Jenská škola:

- školu treba priblížiť životu – popri vyučovaní sa žiak učí styku s ľuďmi
- základom výchovy je činnosť, konanie, v ktorom si človek uvedomuje sám seba, svoje vzťahy k iným,
- obsah vyučovania – Boh, príroda a človek
- triedy nie sú klasické – sú skôr obytné miestnosti
- v skrinkách sú pomôcky, materiály, ktoré sú kedykoľvek prístupné žiakom
- deti si vyzdobujú triedu, svoje miesto, môžu mať na stole kvety, osobné veci,
- počas vyučovania sa môžu voľne pohybovať
- poobede čas vyhradený na prácu v dielňach, hry, šport,... činnosti sú viazané na život detí, napr. doprava v meste, obchod, remeslá, život v lese, na poliach

23. Formy hodnotenia detského výtvarného prejavu (slovné hodnotenie)

Hodnotenie je neodmysliteľnou súčasťou tak vzdelávacieho, ako aj výchovného procesu. Hodnotením stimulujeme záujem žiaka o učenie, usmerňujeme jeho ďalší vývoj. Pozitívne hodnotenie žiak prijíma ako odmenu za preukázaný výkon, čím sa upevňuje dôvera vo vlastné sily, vyvoláva radosť a uspokojenie z úspechu.

Predmetom hodnotenia vo výtvarnej výchove je jednak samotný výsledok praktickej činnosti – ako boli uplatnené kompozičné požiadavky a vzťahy, ako žiak pracoval s výrazovými prostriedkami, či sa mu podarilo vyjadriť obsah alebo myšlienku a jednak podiel jeho osobného úsilia a pracovného vkladu – vnútorné predpoklady a schopnosti, originalita, nápaditosť, fantázia, pôvodnosť, hĺbka prežitia témy a citové zaujatie pri práci, použitie nových prvkov, prejav tvorivého myslenia,...

Vždy dbáme na to, aby sa hodnotením vyzdvihlo to, čo je v práci pozitívne a postihnuteľné, a nie čo v práci nie je.

Uplatňuje viac pochvalu ako kritiku.

Špecifickou formou hodnotenia je klasifikácia – diferencovanie výtvarných prác pomocou známky v zmysle klasifikačného poriadku, čo je vo Vv veľmi zložitý problém

24. Možnosti medzipredmetovej spolupráce na Vv

Potreba medzipredmetovej koordinácie Vv s ostatnými predmetmi vyplýva priamo z jej špecifického obsahu, cieľom a osobitostí – otvorenosť obsahového systému, vyžaduje, aby sme činnosti na hodine Vv bezprostredne spájali s poznatkami získanými v iných predmetoch, so životom žiaka v škole i mimo školy.

Medzipredmetová koordinácia môžem mať 4 základné funkcie:

1. Pomáha aktivizovať tvorivú fantáziu a záujem o výtvarnú činnosť – aby sa prebudil záujem o výtvarnú tvorbu, musí byť najprv nejaký podnet, ktorý by vyvolal asociácie a vnútorné obrazy a prebudil potrebu výtvarne sa prejaviť (vedomosti z vlastivedy, dejepisu, občianskej náuky, prírodopisu, zemepisu, zážitky získané vnímaním hudby, poézie, filmového alebo divadelného predstavenia,....)
2. Prispieva k prehlbovaniu a zovšeobecneniu nových vedomostí a poznatkov – porovnávame barokové maliarstvo s hudbou tohto obdobia, romantizmus vo výtvarnom umení s romantizmom v literatúre a hudbe. Keď žiak pozná charakteristické znaky jedného historického obdobia, slohu alebo prúdu v jednej umeleckej oblasti, ľahšie pochopí tie isté obdobia aj v ďalších oblastiach.
3. Slúži na umocnenie citového a estetického zážitku pri percepcii umeleckého diela – spájame obsah niektorých esteticko-výchovných predmetov do jednoliatych celkov, hodín, v ktorých na žiakov pôsobia viaceré druhy umenia. Počúvame hudbu, sledujeme prednes veršov, dramatizáciu, rozprávanie a zároveň sa dívame na obrazy, reprodukcie výtvarných diel, predvádzame pohybové tanečné a pantomimické kreácie.
4. Umožňuje efektívnejšie využívať vyučovacích čas kooperujúcich predmetov – vylúčime zbytočné prekrývanie sa učiva. Môžeme rovnomernejšie rozložiť v celoročnom pláne opakovanie určitých celkov alebo ich účelne prehlbovať a rozvíjať. Vo Vv uplatniť zručnosti, ktoré žiaci získali na hodinách pracovného vyučovania, fyziky, prírodopisu,....

Aj Vv umožňuje zefektívniť vyučovacích proces iných predmetov tým, že učí žiakov pozorovať, zobrazovať videnu skutočnosť, zhotovovať názorné skice, robiť kresbové poznámky, podľa návrhov zhotovených vo Vv realizujeme v definitívnom materiáli rôzne výrobky na hodinách pracovného vyučovania,.

25. Umelecké a mimoumelecké estetično

Súčasná Vv nesleduje len praktické činnosti, ale najdôležitejší je proces. Pozornosť je obrátená na individualitu dieťaťa.

Umenia	PROCES	Človeka
Umelecké estetično	Prírody	Citová stránka
	Mimoumelecké estetično	

Umelecké estetično – estetika – veda o kráse. Je vytvorené za účelom umeleckého diela (sochárske diel, maľba, grafika, architektúra)

Mimoumelecké estetično – prirodzene krásne – prírodné (prírodné je krásne) – bez nášho zásahu. Patria sem predmety dennej potreby (dizajn, úžitkové predmety), pekné – funkčné

Citová výchova – emocionálne obohatenie

26. Osobitosti prípravy na hodinu Vv

od prípravou na vyučovaciu hodinu rozumieme súhrn všetkých činností, ktoré spolu tvoria nevyhnutný predpoklad na splnenie vytýčených výchovno-vzdelávacích cieľov hodiny. Skladá sa z týchto častí:

1. **Predbežná príprava** – čo chceme dosiahnuť, ako budeme postupovať, aby sme stanovené ciele splnili, aké prostriedky použijeme
2. **Materiálna príprava** – vybrané filmy, diafilmy a diapozitívny, obrazový materiál, tabule, schémy, modely prezrieme, čo treba doplníme, opravíme, overíme technický stav, skontrolujeme, čo máme dostatok hlíny, farieb, papiera, nožníc, štetcov,.....
3. **Písomná príprava** – v nej sú zaznamenané zvolené metódy práce, didaktické prostriedky a materiálne pomôcky, pomocou ktorých máme dosiahnuť stanovené ciele

27. Výtvarné projekty a možnosti ich realizácie na 1. st. ZŠ

Musíme rozlišovať pojmy téma a námet, téma = je širšia, napr. Jeseň, námet = je podradený, je užší, napr. Oberačka, šarkany,... , ale Šarkany vo vetre – námet obohatený, dieťa vytvorí úplne niečo iné).

Príklad: Téma = Ľudské telo, túto tému rozoberáme na viacerých hodinách. 1. hodina – kreslíme ruky, obkreslite si vlastnú ruku, urobte s rúk ruky, ktoré sa rozprávajú, urobte z dlane slniečko, rukavičku, prekrižte ruky, vyplňte spoločnú časť rúk farebne,....

2. hodina – kreslíme stopu nohy, namočené topánky po betóne – vytvoríme správu, otláčame stopu nohy na výkres,.....

3. hodina – nakreslíme samých seba, obkresľuje na veľký papier celú triedu, najprv obrysy, potom sa žiaci dokresľujú – tvár, ruky, výraz tváre,....

28. Súčasný trendy vyučovania Vv (orientácie k humánnej pedagogike)

Umenie, krása zjemňuje a poľudšťuje osobnosť detí a mládeže. Je jedným z účinných prostriedkov rozvíjania a kultivácie estetických citov a teda tvorí základ humanisticky orientovanej výučby. Humanistický prístup k vyučovaniu – z latinského pôvodu, znamená ľudskosť, ľudomilnosť. Ak hovoríme o humanistickom charaktere vyučovania, potom ide o také vyučovanie, v ktorom sa uplatňujú a prevládajú skutočné ľudské vzťahy medzi učiteľom a žiakmi, ale aj medzi žiakmi navzájom. Možno povedať, že ide o pretvorenie školy, resp. o jej návrat k ponímaniu Komenského ako škola bola dielňou ľudskosti.

Jej *cieľom je človek – osobnosť*, jej cieľom je výchova a až potom vzdelávanie, jej cieľom je poľudštenie spoločenstva ľudí.

- vzťahy učiteľa a žiaka
- rešpektovanie práv dieťaťa
- vytváranie optimálnej klímy v triede,
- podporovanie samostatnosti, kreativita - rozvoj tvorivosti pomocou riešenia problémových úloh
- viac využívať tímovú prácu pre frontálnou prácou žiakov.
- uplatňovanie tvorivých metód žiakov,....
- uplatňovanie výtvarných projektov.

29. Problematika tvorivosti, znaky tvorivosti

Tvorivosť:

- funkčný prostriedok rozvoja ľudského jedinca
- činnosť, ktorá humanizuje
- podieľa sa na utváraní humánnych a morálnych schopností, vôľových a charakterových vlastností
- obohacuje emócie a city
- prináša radosť a uspokojenie z tvorivých aktivít a výsledkov
- motivuje žiaka k tvorivým aktivitám

Znaky tvorivosti:

Fluencia – v úlohe má osoba v krátkom čase udať čo možno najviac produktov, ktoré vyhovujú požiadavkám

Flexibilita – rozmanitosť nápadov, problém sa musí vidieť z iného hľadiska, než je bežné

Redefinovanie – schopnosť udeliť pojmom, predmetom nový význam na základe novonadobudnutých vedomostí, zručností, návykov

Elaborácia – schopnosť vypracovať detaily riešenia a kompletizovať riešenie

Originalita – kapacita produkovať produktívne odpovede, ktoré sú neobyčajné, kvalita, bystrosť, odpovede, neobvyklosť, nekonvenčnosť,...

Senzitivita – senzitívne tvorivá osobnosť je schopná vidieť problém a nutnosť ich riešenia tam, kde to iní nevidia.

30. Literatúra, výtvarné časopisy a výtvarné súťaže a výstavy

Zdroj: ospravedlňujem sa, ale autora nepoznám, vzhľadom nato, že k tomuto dokumentu som sa dostala ešte na VŠ počas skúšky z didaktiky VV a celé texty som musela prepísať sama – ak sa tu niekto spozná, tak nech mi napíše e-mail slavik@malby.sk a rada tu uvediem jeho autorstvo 😊